

Bedre laboratorietjenester i sykehjem

– Alle sykehjem bør delta i NOKLUS, sier Gisle Roksund, leder i Norsk forening for allmennmedisin (NFA).

Lederen for allmennmedisinernes fagmedisinske forening mener det er svært viktig at laboratoriene på sykehjemmene opprustes og kvalitetssikres for å sikre optimal behandling av pasientene. Han synes det er uheldig at noen sykehjem har valgt ikke å delta i NOKLUS (Norsk kvalitetsforbedring av laboratorietjenester utenfor sykehus).

– Det er viktig at sykehjemmene deltar i arbeidet med å forbedre laboratorietjenestene. Alle sykehjem bør delta i NOKLUS, da god kvalitet på sykehjem er avgjørende for tryggheten til syke eldre, understreker han.

– Vi vet at det trengs bedre kvalitet i laboratoriearbeidet ved mange sykehjem, og siden laboratoriene på en del sykehjem ikke er med i et kvalitetssikringsarbeid, er vi usikre på om vi kan stole på resultatet av blodprøvene, sier Roksund. Han påpeker at det at kvaliteten på laboratoriene på sykehjem ikke er bra nok, kan føre til dårligere behandling og diagnose og unøvendige henvisninger.

Sykehjemmene bør ikke være noe dårligere utrustet enn laboratoriene på fastlegekontorene, sier Roksund og legger til at det er ønskelig at også allmennmedisinene kommer mer på banen.

En ny rapport fra NOKLUS viser at 306 sykehjem hittil har fått innført prosedyrer og kvalitetssystemer for sin laboratoriedrift. Dette har medført at kvaliteten på laboratorievarene har økt. – Dette er kjempeviktig, understreker Roksund, og legger til at det er bra at så og si alle sykehjem som har fått tilbudet, er med.

Gratis tilbud

Helsedirektoratet har siden 2007 gitt midler til å inkludere sykehjem i NOKLUS-sam-

arbeidet og tilbudet fortsetter i 2009 og 2010. I 2007 og 2008 fikk sykehjem i Hedmark, Hordaland, Nord-Trøndelag, Rogaland, Sogn og Fjordane, Telemark, Troms og Vestfold tilbud om gratis deltakelse i NOKLUS. I løpet av 2007–08 har 306 sykehjem fått innført prosedyrer og kvalitetssystem for sin laboratoriedrift, og i samme periode har ca. 3 000 sykepleiere og andre sykehjemsansatte deltatt på grunnkurs i laboratoriearbeid. 37 sykehjem har takket nei til å delta i dette kvalitetssystemet.

Sykehjemmene som deltar i ordningen har fått tilbud om besøk, telefonkontakt og kurs med veiledning og opplæring innen laboratoriearbeid. I 2008 fikk 212 prosjektsykehjem besøk av lokale laboratoriekonsulenter.

– Besøkene fra laboratoriekonsulentene blir ofte små minikurs siden det er et stort opplæringsbehov, forteller Siri Fauli, spesialrådgiver i NOKLUS. Men sier hun, laboratoriekonsulentene etterlyser engasjement fra sykehjemslegene og fra Helsetilsynet. – Det er viktig at disse aktørene etterspør kvalitet på laboratorieanalysene for at betydningen av rett laboratorieresvar blir satt på dagsordenen, understreker Siri Fauli. – Ansatte ved sykehjemmene er glade for å være med i NOKLUS. De er ærlige om det de ikke kan, og de ønsker fortsatt deltakelse, forteller hun.

I løpet av 2009 vil sykehjem i resten av landets fylker tilbys gratis deltakelse i NOKLUS. Totalt deltar 2 600 legekantor og institusjoner i NOKLUS. 99 % av landets legekantor – allmennpraktikere eller spesialister – deltar i systemet. I tillegg deltar 390 andre typer deltakere som syke-

Gisle Roksund mener at alle sykehjem bør delta i NOKLUS. Foto Lise B. Johannessen

hjem, hjemmesykepleie, militære sykestuer, helsestasjoner, bedriftshelsetjenester og oljeplattformer.

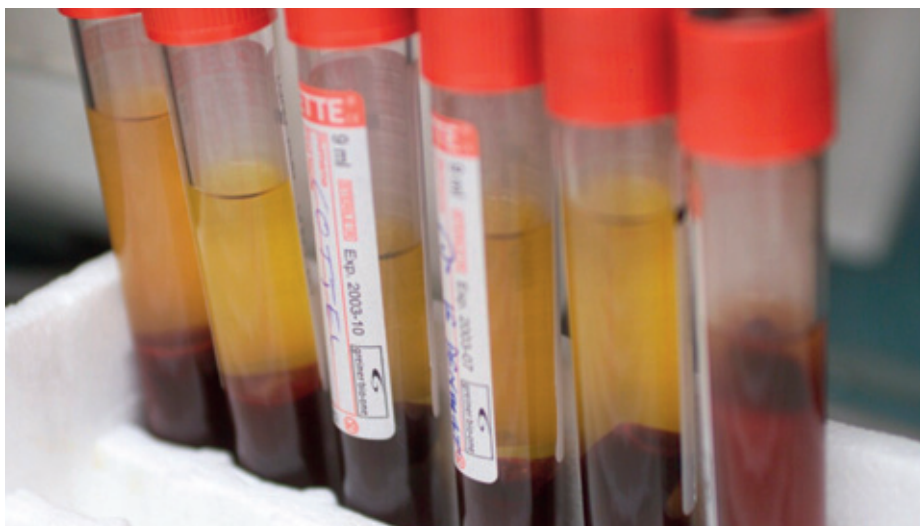
Det er en betydelig laboratorievirkosomhet på sykehjemmene, og god kvalitet på testingen er avgjørende for tryggheten til syke eldre og andre som i perioder trenger sykehjemstjenester. – Vi har fått tilbakemeldinger fra sykehjem om at de ansatte tidligere gjerne tok to prøver for sikkerhets skyld, mens de nå vet når det er nødvendig med en ny prøve. Noen forteller at det ikke var uvanlig at pasienter ble feilaktig innlagt på sykehus fordi analysesvarene deres var feil, forteller Siri Fauli.

Så langt anser NOKLUS prosjektet som vellykket. Kartlegging av situasjonen før NOKLUS startet sitt arbeid, viser at det er behov for en kvalitetsforbedring av laboratorievirkosomheten. – De nye sykehjemmene som har gratis deltakelse, melder seg også på flere kontrollutsendelser enn de som deltar til selvkost, sier hun.

For at sykehjemmene i størst mulig grad skal få to års gratis deltakelse i NOKLUS er prosjektperioden for første pulje utvidet, og de vil i snitt få finansiering over statsbudsjettet i ti måneder i 2009. Annen pulje er planlagt å starte 1.9. 2009.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Det er viktig at man kan stole på resultatene av blodprøvene. Illustrasjonsfoto Colourbox